

rykkede saavidt frem, at den egentlig dømmende Behandling skulde gaae for sig, var Noget, som Grundloven ikke havde havt for Sie. Det er fra dette Synspunkt man gik ud, idet man meente, at man havde en større Frihed i Henseende til de foreløbige Forhandlinger, end man troede, at man kunde tillegne sig i Henseende til den egentlige dømmende Behandling og dens umiddelbare Antecedentia. Den Anskuelse, der forsaavidt ogsaa gjorde sig gjældende i Thinget, mener jeg ogsaa har nogen Bekræftelse i selve Grundlovens § 73, naar den siger, at Rigsretten paaskjender de Sager, hvorom der er Spørgsmaal, hvilket yderligere tyder paa, at det er den egentlig dømmende Act, hvorpaa Grundloven har rettet sin Opmærksomhed; og det er jo ogsaa Hovedpunktet i Sagen.

Næstefter denne Bemærkning om Sagens tidligere Behandling skal jeg da gaae over til nærmere at drøfte det Spørgsmaal, der foreligger, og vil jeg da tillade mig at udtale, at selv om Grundlovens rette Fortolkning var mere tvivlsom end Udvalgets Fleertal mener at den er, saa vilde det dog for os være en aldeles afgjørende Grund for, at holde fast ved den Anvendelse af Grundloven, som vandt Bifald ved den forrige Rigsretslovs Behandling, og som vi atter have optaget i vor Indstilling under nærværende Sag; og at vi, idet vi stille os paa Lovgivningens almindelige Standpunkt, paastaar, at den Fortolkning af Grundloven, som vi gjøre gjældende, er den meest betryggende for Sagens retfærdige Afgjørelse. Enhver, der saaledes som jeg og de øvrige Medlemmer af Udvalgets Fleertal, i en Række af Aar har bevæget sig i de Domstoles Kreds, der ere sammensatte af flere Medlemmer, har en mangfoldig Erfaring om, hvorledes Dissens kan udvikle sig i disse Domstole, hvorledes en eneste Stemme, en eneste vægtig Personlighed kan bevirke, at en Sag faaer et andet Udfald, end den ellers vilde faae. Har man først denne Erfaring, greben ud af Livet, bliver man sandelig betænkelig ved at slaae 4 Dommere af i det Antal, Grundloven har foreskrevet; thi det Phænomen, som allerede kan vise sig ved Forskjellen af en enkelt Personlighed, det Phænomen maa erkjendes at

kunne vise sig endnu stærkere ved en Forskjel af 4 Medlemmer i Antallet af de Dommere, der skulle behandle en Sag til Doms. Jeg vil ikke paatage mig det Ansvar, paa ingen Maade paatage mig det Ansvar, at, naar en Rigsrettsag er reist, enten en Minister kunde blive dømt fra sit Embede eller til Christiansøe, eller at i en Sag om Høiforræderie maaskee flere Mennesker kunde blive dømt fra Livet, fordi Retten var pleiet af et saameget mindre Antal Dommere, fordi Retten var pleiet af 12 istedetfor 16 Dommere. Var man endda sikker paa, at denne Forskjel i Tallet vilde føre til en mildere Dom, kunde man maaskee snarere finde sig deri, skøndt man fra Retfærdighedens Standpunkt alligevel ikke kunde finde det rigtigt; men, da det er ligesaa vist, at den kan føre til en strengere Dom, er det for mig en afgjørende Betragtning, saa at jeg aldrig giver min Stemme til at slaae 4 Dommere af i det Antal, Grundloven har foreskrevet. Denne fra Sagens retfærdige Paaskjendelse hentede Hovedbetragtning maa jeg saa meget mere anbefale til det ærede Things Overveelse, naar det erindres, hvad det foreliggende Lovforslag indeholder i § 77 angaaende Bevisførelsen. Det vil ganske vist ikke være undgaaet det høitærede Things Opmærksomhed, hvor indgribende denne § 77 er i den hele Retstilstand, hvorledes den baner Veien til, at istedetfor at Domstolene tidligere vare bundne til lovbestemte Beviser, tillades det nu Dommene at dømme frit efter deres moralske Overbeviisning. Men jo mere saaledes Domfældelserne knyttes til den moralske Overbeviisning og løsriives fra lovbestemte Betingelser, desto mere aabenbart er det jo, hvor indgribende en Forskjel det er, om man sætter Retten med 16 Dommere, der have de lovbestemte Betingelser, eller man slaar $\frac{1}{2}$ af og sætter den med 12. I det ene Tilfælde tyer man til 16 Mænds moralske Overbeviisning, til 16 Mænd, der have de lovbestemte Betingelser; i det andet Tilfælde bortgiver man 4 Mænds moralske Overbeviisning, og dog skal der fremkomme et Resultat, overensstemmende med hvad Grundloven har tænkt og har villet. Jeg beder Thinget holde mig og dem, der ere i samme Stilling, som jeg, tilgode, om vi, der efter